

άγκυρα

άγκυρα, η, ουσ. [αρχ. ἄγκυρα], η άγκυρα·

- άγκυρα σωτηρίας, βλ. συνηθέστ. σανίδα σωτηρίας, λ. σανίδα·

- βίρα τις άγκυρες, βλ. λ. βίρα·

- *ρίχνω άγκυρα*, **α.** αποσύρομαι από την πιάτσα: «απ' τη μέρα που παντρεύτηκε ο τάδε, έριξε άγκυρα και κοιτάζει μόνο το σπίτι του». Από την εικόνα του πλοίου που αφήνει το πέλαγος και αγκυροβολεί στην ηρεμία του λιμανιού. **β.** δίνω μεγάλη διάρκεια σε κάποια επίσκεψή μου: «ήρθε να μας δει το πρωί για μια καλημέρα κι έριξε άγκυρα || πήγε στο μπαράκι να πει ένα ούισκι κι έριξε άγκυρα». Από την εικόνα του πλοίου που, μετά το τέλος του ταξιδιού του, αγκυροβολεί για κάποιο χρονικό διάστημα στο λιμάνι. **γ.** εγκαθίσταμαι σε κάποιο τόπο μόνιμα: «ήρθε για δουλειές στη Θεσσαλονίκη κι επειδή του άρεσε η πόλη, έριξε άγκυρα». (Λαϊκό τραγούδι: **την άγκυρά μου έριξα στην πόρτα τη δικιά σου, γι' αυτό και πηγαινοέρχομαι συχνά στη γειτονιά σου**). **δ.** (στη γλώσσα των ναυτικών) πιάνω λιμάνι, αγκυροβολώ, φουντάρω: «ρίξαμε άγκυρα στη Θεσσαλονίκη και μείναμε πέντε μέρες». (Λαϊκό τραγούδι: *στη ζωή μας μια γυναίκα δε μας φτάνει καπετάνιε τη ζωή για να χαρείς, **ρίξε άγκυρα** στο πρώτο το λιμάνι και καινούρια αγάπη κοίταξε να βρεις*).

- *σαν άγκυρα σωτηρίας*, βλ. συνηθέστ. σαν σανίδα σωτηρίας, λ. σανίδα·

- *σηκώνω (την) άγκυρα*, **α.** απομακρύνομαι από κάποιο χώρο, φεύγω: «παιδιά, επειδή η ώρα πέρασε, σηκώνω άγκυρα για το σπίτι». Από την εικόνα του πλοίου που σηκώνει την άγκυρα για να αποπλεύσει από το λιμάνι. **β.** (στη γλώσσα των ναυτικών) φεύγω από το λιμάνι στο οποίο βρίσκομαι, αποπλέω: «απ' τη Θεσσαλονίκη σηκώσαμε άγκυρα για το Βόλο». **γ.** διακόπτω κάτι οριστικά, ιδίως ερωτική σχέση: «κάθε φορά που η γκόμενα του κάνει κουβέντα για γάμο, σηκώνει άγκυρα». (Λαϊκό τραγούδι: **σήκω την άγκυρα Μηνά και μη σε δω ποτέ ξανά για την καλή σου ν' αμολάς το δάκρυ λούκι**).

Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας